

Tantárgy neve: Művészeti világ és a kultúra esztétikai dimenziói					
Kredit:	Félévek száma:	Heti óraszám:	Óratípus:	Előtanulmányi feltétel:	Értékelés:
3	1	2	Előadás	Nincs	Kollokvium
<p>Tantárgy leírása:</p> <p>A tantárgy keretében végigkövetjük az esztétikatörténettel párhuzamos legfontosabb kulturális paradigmaváltásokat, különös tekintettel arra a problémakörre, amelyen belül a művészeti világ és elmélete reagál az adott korszak elvárásaira és az elvárások változásainak következményeire. A stúdium arra vezeti rá a hallgatót, hogy a hagyományos esztétikai kérdések szélesebb kontextusban is értelmezhetőek, és így a társadalmi jelenségek kiterjedt körét tudja megvilágítani.</p>					
<p>Kötelező olvasmányok:</p> <p>J Habermas: Filozófiai diskurzus a modernségről, Budapest, 1998 R. Bubner: A jelenkori esztétika némely feltételéről, in: Bacsó B. (szerk.): Athenaeum, 1991,1.</p> <p>Ajánlott olvasmányok:</p> <p>Bacsó B. (szerk.): Az esztétika vége?, Budapest, 1995. A. C. Danto: A közhely színeváltozása, Budapest, 1996</p>					

Tantárgy neve: Az esztétika elméleti alapproblémái

Kredit:	Félévek száma:	Heti óraszám:	Óratípus:	Előtanulmányi feltétel:	Értékelés:
3	1	2	Előadás	Nincs	Kollokvium

Tantárgy leírása:

A kurzus során az esztétikai gondolkodás- és beszédmód szöveg- és problémaközeli elsajátításával nyomon követjük a legalapvetőbb elméleti alapproblémák jelentésének, illetve érvényességi körének változásait az antikvitástól a középkoron és az újkoron át egészen napjainkig.

Kötelező olvasmányok:

Arisztotelész: Poétika, Budapest, 1997.
I. Kant: Az ítéleőrő kritikája, Budapest, 2004.
F. Nietzsche: A tragédia születése, Budapest, 1986.

Ajánlott olvasmányok:

Paul Oskar Kristeller: A mővészetek modern rendszere,
<http://www.btk.ppke.hu/db/00/05/m00001005.html>
W. Tatarkiewicz: Az esztétika alapfogalmai, Budapest, 2000.

Tantárgy neve: Bevezetés a műértelmezésbe					
Kredit:	Félévek száma:	Heti óraszám:	Óratípus:	Előtanulmányi feltétel:	Értékelés:
3	1	2	Szeminárium	Nincs	Gyakorlati jegy
Tantárgy leírása:					
<p>A gyakorlatorientált foglalkozások során áttekintjük azokat az alapvető stratégiákat, amelyek a műértelmezés évezredek hagyománya során kikristályosodtak az írásinterpretáció különböző területein, beleértve az irodalomfogalmak változásából fakadó műfajelméleti, poétikai és retorikai paradigmaváltásokat. A foglalkozásokon az értelmezési módszerek gyakorlati összehasonlítására is sor kerül.</p>					
Kötelező olvasmányok:					
<p>M. Heidegger: A műalkotás eredete, Budapest, 1988. H.-G. Gadamer: Igazság és módszer, Budapest, 1994. U. Eco: Nyitott mű, Európa, Budapest, 1998</p>					
Ajánlott olvasmányok:					
<p>M. Heidegger: Martin, „...költőien lakozik az ember”, Budapest, 1994. H. R. Jauss: Recepcióelmélet – esztétikai tapasztalat – irodalmi hermeneutika, Budapest, 1997.</p>					

Tantárgy neve: Ágazati esztétikák

Kredit:	Félévek száma:	Heti óraszám:	Óratípus:	Előtanulmányi feltétel:	Értékelés:
2	1	2	Szeminárium	Nincs	Gyakorlati jegy

Tantárgy leírása:

A kurzuson a különböző ágazati esztétikák klasszikus kérdéseit vázoljuk, majd szembesítjük azokat a modern és posztmodern korszak határfeszegető tapasztalatával. Mindeközben konkrét műalkotások fényében látunk rá az adott művészeti ágak főbb esztétikai perspektíváira. A tantárgy alapcélkitűzése szerint nem zárkózik el a határos diszciplínák, úgy mint az irodalomtudományos és művészettörténeti hagyományok párbeszédbe állításától, valamint e hagyományok klasszikus-modern gyökereinek összehasonlító szemléletű feltárásától.

Kötelező olvasmányok:

G. Lessing: Laokoón vagy a festészet és költészet határaitól, in: Válogatott esztétikai írásai. Budapest, 1982.

Lessing: Hamburgi dramaturgia, in: Válogatott esztétikai írásai. Budapest. 1982

Ajánlott olvasmányok:

R. Wellek – A. Warren: Az irodalom elmélete, Budapest, 2002.

M. Im Dahl: Giotto arénafreskók: ikonográfia, ikonológia, ikonika, Budapest, 2003.

P. Szondi: A modern dráma elmélete, Budapest, 2002.

A. Bazin: Mi a film?, Budapest, 2002.

K. Dahlhaus – H. H. Eggebrecht: Mi a zene?, Budapest, 2004.

Tantárgy neve: Klasszikus esztétikák

Kredit:	Félévek száma:	Heti óraszám:	Óratípus:	Előtanulmányi feltétel:	Értékelés:
3	1	2	Előadás	Nincs	Kollokvium

Tantárgy leírása:

Az esztétikatörténet hagyományos tematikáját követő kurzus keretében áttekintjük a kanti kritikai elmélettel kezdődő, Hegel rendszerelvű filozófiájával kiteljesedő, majd a nietzschei destrukcióval-dekonstrukcióval beveződő német orientációjú esztétikatörténetet, a vonatkozó klasszikus szakirodalom áttekintésével.

Kötelező olvasmányok:

Kant, Hegel, Nietzsche esztétikai tárgyú, magyar nyelven is elérhető, ismert művei

Ajánlott olvasmányok:

Zoltai Dénes: Az esztétika rövid története, Budapest, 1987.

Bacsó Béla: Határpontok. Hermeneutikai esszék, Budapest, 1994.

Rózsa Erzsébet: A másik Hegel, Vulgo, 2000/ 1–2.

Tantárgy neve: Modern és kortárs esztétikák

Kredit:	Félévek száma:	Heti óraszám:	Óratípus:	Előtanulmányi feltétel:	Értékelés:
3	1	2	Előadás	Nincs	Kollokvium

Tantárgy leírása:

A kurzus a XX. század filozófiai esztétikai elméleteivel, illetve azok kritikáival foglalkozik, azonos figyelemmel a kontinentális és angolszász stílusú kérdésselvetésekre. A modernség olyan, a hagyományos esztétikát megőrizve megújító gondolkodói kerülnek bemutatásra, mint Heidegger, Wittgenstein stb, majd a 45 utáni fejlemények tárgyalásával ér véget a klasszikus esztétika hagyományának és továbbélésének áttekintése.

Kötelező olvasmányok:

Heidegger, Wittgenstein, Gadamer, Danto ma már klasszikusnak számító, magyar nyelven is elérhető szövegei

Ajánlott olvasmányok:

Habermas, Jürgen: Filozófiai diskurzus a modernségről: tizenkét előadás. Helikon, Budapest, 1998.

R. Shusterman: Pragmatista esztétika, Pozsony, 2003.

W. Welsch: Esztétizálódási folyamatok, Jelenkor, 1997/11.

Tantárgy neve: Magyar nyelvű szakszövegolvasás

Kredit:	Félévek száma:	Heti óraszám:	Óratípus:	Előtanulmányi feltétel:	Értékelés:
3	1	2	Szeminárium	Nincs	Gyakorlati jegy

Tantárgy leírása:

A kurzus a magyar nyelvű vagy – az eredeti szöveg tükrében – magyarra fordított szakszövegek módszeres olvasását, elemzését, értelmezését, elsősorban a szakterminológia használatának elmélyítését, másodsorban a majdani szakszöveg-írás megalapozását célozza.

Kötelező olvasmányok: -

Ajánlott olvasmányok: -

Tantárgy neve: Az irodalomtudomány diszkurzív alakzatai (kánon, korszak, episztémé, paradigma)

Kredit:	Félévek száma:	Heti óraszám:	Óratípus:	Előtanulmányi feltétel:	Értékelés:
3	1	2	Előadás	Nincs	Kollokvium

Tantárgy leírása:

Az ismeretkör oktatásának célja elsajátíttatni a hallgatókkal az irodalom tudományelméleti alapfogalmait, másrészt a fogalmak különböző időszakokban és a társtudományokban történő alkalmazását. A tantárgy kitér arra is, hogy ezen fogalmak jelentésrétegei miként alakultak az elmúlt évtizedek során.

Kötelező olvasmányok:

T. S. Kuhn: A tudományos forradalmak szerkezete, Budapest, 1984.
A. Jefferson, D. Robey (szerk.): Bevezetés a modern irodalomelméletbe, Budapest, 1995.

Ajánlott olvasmányok:

Rohonyi Z. (szerk.): Irodalmi kánon és kanonizáció, Budapest, 2001.
M. Foucault: A szavak és a dolgok, Budapest, 2000.

Tantárgy neve: A poétika története és elméletei					
Kredit:	Félévek száma:	Heti óraszám:	Óratípus:	Előtanulmányi feltétel:	Értékelés:
3	1	2	Előadás	Nincs	Kollokvium
Tantárgy leírása:					
<p>A kurzus a poétika történetét és elméleteit tanulmányozza Arisztotelész alapművétől indulva, melyet a modern interpretációk fényében vizsgál. A reneszánsz, klasszicista és barokk poétikák áttekintése után tárgyalja a XIX. századi orosz történeti és elméleti poétika képviselőinek műveit (Veszeloovszkij, Potebnya), és behatóan foglalkozik a XX. századi poétika nyugati (Genette, Todorov, Kristeva, Eco, Meschonnic, Ricoeur stb.) és szláv (Frejdenberg, Zsirmunskij, Bahtyin, Vigotszkij, Jakobson, Uszpenszkij, Toporov, Lotman, Faryno, Gaszparov stb.) szerzőinek elméleteivel, és vizsgálja ezek interpretációs eredményeit.</p>					
Kötelező olvasmányok:					
<p>Arisztotelész: Poétika, Budapest, 1997. A Poétika újraolvasása, Helikon, 2002/1-2., Kovács Á. (szerk.): Poétika és nyelvelmélet. Válogatás Alekszandr Potebnya, Alekszandr Veszeloovszkij, Olga Frejdenberg elméleti műveiből, Budapest, 2002.</p>					
Ajánlott olvasmányok:					
<p>R. Jakobson: Nyelvészet és poétika, in: Hang – Jel – Vers, Budapest, 1969. T. Todorov: Poétika, in: Bókay A., Vilcsek B. (szerk.): A modern irodalomtudomány kialakulása, Budapest, 1998.</p>					

Tantárgy neve: Írástechnika

Kredit:	Félévek száma:	Heti óraszám:	Óratípus:	Előtanulmányi feltétel:	Értékelés:
2	1	2	Szeminárium	Nincs	Gyakorlati jegy

Tantárgy leírása:

A tanegység szerepe, hogy tudatosítsa a hallgatókban a stiláris és retorikai szerkesztésmódok közötti választás kritériumait, és elősegítse a műfaji kódok felismerését, valamint alkalmazását a szövegalkotás területén, természetesen nyitva a szakszöveg-írás perspektívájára, ugyanakkor nem zárkozva el a “kreatívabb”, szubjektívebb műfajoktól sem (pl. esszé).

Kötelező olvasmányok:

H. Plett: Retorika és stilisztika. in: Kanyó Zoltán, Síklaki István (szerk.): Tanulmányok az irodalomtudomány köréből. Budapest, 1988.

Thomka B.: Stilisztikai-retorikai szerkezetek és műveletek. Hungarológiai Közlemények, Újvidék, 1981.

Ajánlott olvasmányok:

Adamik T., A. Jászó A., Aczél P.: Retorika, Budapest, 2004.

Tantárgy neve: Szakszövegírás					
Kredit:	Félévek száma:	Heti óraszám:	Óratípus:	Előtanulmányi feltétel:	Értékelés:
2	1	2	Szeminárium	Nincs	Gyakorlati jegy
Tantárgy leírása:					
<p>A cél a hagyományos akadémiai írásmód módszereinek és technikáinak elsajátítása, a hallgatók felkészítése önálló tudományos munkák, publikációk írására, valamint a diplomamunka elkészítésére.</p>					
Kötelező olvasmányok:					
a tárgyalt anyag függvényében					
Ajánlott olvasmányok:					
a tárgyalt anyag függvényében					

Tantárgy neve: Kritikaírás					
Kredit:	Félévek száma:	Heti óraszám:	Óratípus:	Előtanulmányi feltétel:	Értékelés:
3	1	2	Szeminárium	Nincs	Gyakorlati jegy
Tantárgy leírása:					
<p>A tantárgy a kritikaírás elméleti háttérét és gyakorlati fogásait ismerteti meg a hallgatókkal. Az alapvető hermeneutikai, szövegelméleti és írásetikai kérdések szintén előkerülnek. A problémák mindig egy-egy konkrét mű vagy műcsoport értelmezése köré szerveződnek.</p>					
Kötelező olvasmányok:					
<p>Dávidházi P.: Hunyt mesterünk: Arany János kritikai öröksége, Budapest, 1992. Balassa P.: Észjárások és formák, Budapest 1990. Radnóti S.: Piknik. Írások a kritikáról. Budapest, 2000.</p>					
Ajánlott olvasmányok:					
<p>W. Benjamin: A műkritika fogalma a német romantikában, Budapest, 2004. T. S. Eliot: Káosz a rendben, Budapest, 1981.</p>					

Tantárgy neve: Művészetelmélet és esztétikai tapasztalat (MET) 1+3.

Kredit: 2+6	Félévek száma: 3	Heti óraszám: 2+2+2+2	Óratípus: Előadás és szeminárium	Előtanulmányi feltétel: Nincs	Értékelés: Kollokvium és gyakorlati jegy
-----------------------	----------------------------	---------------------------------	--	---	--

Tantárgy leírása:

Az előadás és a kísérő három gyakorlat-orientált szeminárium a művészet érzéki tapasztalatát szembesíti a mindenkori esztétikai teória univerzális igényének szükségszerű elvárási rendjével. Vagyis e tanulmányi modul arra törekszik, hogy egyszerre próbáljon érvényesen szólni egyfelől a művészeti vagy esztétikai tapasztalat, másfelől az esztétikai vagy művészetfilozófiai reflexió szintjén – elsősorban az esztétikatörténet fejleményeivel párhuzamosan, és a kortárs művészetértés érdekében.

Kötelező olvasmányok:

I. Kant: Az ítélőerő kritikája, Szeged, 1997.

A. Baeumler: Az irracionális problémája a XVIII. századi esztétikában és logikában Az ítélőerő kritikájáig, Budapest, 2002.

H.-G. Gadamer: A szép aktualitása, Budapest, 1994.

A. C. Danto: Hogyan semmizte ki a filozófia a művészetet?, Budapest, 1997.

Ajánlott olvasmányok:

W. Welsch: Esztétizálódási folyamatok, Jelenkor, 1997, 11.

O. Bätschmann: Bevezetés a művészettörténeti hermeneutikába, Budapest, 1998.

Tantárgy neve: A klasszikus modern esztétika előzményei és következményei (KMEEK) 1+3					
Kredit: 2+6	Félévek száma: 3	Heti óraszám: 2+2+2+2	Óratípus: Előadás és szeminárium	Előtanulmányi feltétel: Nincs	Értékelés: Kollokvium és gyakorlati jegy
Tantárgy leírása: Az egy előadásból és három szemináriumból álló tantárgyi modul áttekintést ad a klasszikus esztétikai gondolkodás előtörténetéről, és bemutatja, mennyiben jelentett mást a kérdéscsoportok szintjén is a műalkotásokra irányuló figyelem az egyes történelmi korszakokban. E modul feladata továbbá, hogy a posztmodernitás újfajta esztétikai érzékenységének játékba hozatalával fogalmazzon újra az esztétika legklasszikusabb témáit és folyamatosan visszatérő kihívásait.					
Kötelező olvasmányok: E. Grassi: A szépség ókori elmélete, Pécs, 1997. U. Eco: Művészet és szépség a középkori esztétikában, Budapest, 2002. Marosi E. (szerk.): Emlék márványból vagy homokkőből. Hét évszázad írásai a művészettörténet történetéből, Budapest, 1976. J. Habermas: Egy befejezetlen projektum – a modern kor, in: J. Habermas, J-F. Lyotard, R. Rorty: A posztmodern állapot. Budapest, 1993.					
Ajánlott olvasmányok: Lukács Gy.: A regény elmélete, in: A heidelbergi művészetfilozófia és esztétika. A regény elmélete, Budapest, 1975. R. Rorty: Esetlegesség, ironia és szolidaritás, Pécs, 1994.					

Tantárgy neve: Kép és nyelv (KÉNY) 1+3

Kredit: 2+6	Félévek száma: 3	Heti óraszám: 2+2+2+2	Óratípus: Előadás és szeminárium	Előtanulmányi feltétel: Nincs	Értékelés: Kollokvium és gyakorlati jegy
-----------------------	----------------------------	---------------------------------	--	---	--

Tantárgy leírása:

A tantárgycsoport a huszadik századi filozófia nyelvi fordulatát követő képi fordulat tágabb történeti és diszciplináris kontextusát rajzolja körül, arányos kitekintéssel a rokon tudományterületek (pl. művészettudomány, művészettörténet) hasonló jellegű megközelítéseire. A kurzus során szembesülünk azokkal a művészetelméleti dilemmákkal, melyek már a gondolkodástörténet meghatározó szerzőinél is felmerültek – Platón reprezentációtanától egészen M. Imdahl vagy W. J. Mitchell képértelmező módszertanáig, illetve képelméletéig –, és amelyek meghatározzák a jelenkor művészeti gyakorlatát és megértésének legfontosabb alakzatait.

Kötelező olvasmányok:

E. H. Gombrich: Művészet és illúzió. A képi ábrázolás pszichológiája, Budapest, 1972.

Bacsó B. (szerk.): Kép – fenomén – valóság, Budapest, 1997.

Bacsó B. (szerk.): Fenomén és mű. Fenomenológia és esztétika, Budapest, 2002.

Ajánlott olvasmányok:

Nagy E. (szerk.): A Kép a Médiaművészet korában, Budapest, 2005.

Thomka B. (szerk.): Narratívák 1. Képleírás, képi elbeszélés, Budapest, 1998.

Tantárgy neve: Idegen nyelvű szakszövegolvasás					
Kredit:	Félévek száma:	Heti óraszám:	Óratípus:	Előtanulmányi feltétel:	Értékelés:
4	1	2	Szeminárium	Nincs	Gyakorlati jegy
Tantárgy leírása:					
<p>A szemináriumi foglalkozás elsődleges tárgyának tekinti a nemzetközi szakirodalom legfontosabbnak vélt és editorikusan megközelíthető szövegeinek módszeres olvasását, elemzését, értelmezését, perspektivizálását, majd filológiai igényű fordítását, nem utolsósorban a lehetséges fordítási munkálatok előkészítése céljából. A kurzus továbbá elősegíti a szakterminológia egyszerű kialakítását és használatát – a majdani szakszövegírási készség előmozdítása érdekében.</p>					
Kötelező olvasmányok: -					
Ajánlott olvasmányok: -					

Tantárgy neve: Műértelmezés és művészetfilozófia

Kredit:	Félévek száma:	Heti óraszám:	Óratípus:	Előtanulmányi feltétel:	Értékelés:
2+2+2	3	2+2+2	Szeminárium	Nincs	Gyakorlati jegy

Tantárgy leírása:

A tantárgy három egymásra épülő elméleti kurzusból áll. A műértelmezés és a művészetfilozófia lehetséges kapcsolódási pontjait, feszültségi zónáit, hasonlóságait, érintkezési területeit vizsgálja. Nem elégszik meg a művészetértelmezés bevett technikáinak rendszerezésével, hanem a bölcséleti dimenzió felől próbálja megmozgatni a mindenkor műalkotással kapcsolatos legmeghatározóbb interpretációs készségeket, életben tartva a művészetrel kapcsolatos praktikus és teoretikus érzékenységek alapvetően kibékíthetetlen, mégis egymásra utalt megnyilvánulási formáit.

Kötelező olvasmányok:

F. Schlegel: Goethe Wilhelm Meisteréről, in: A.W. Schlegel, F. Schlegel: Válogatott esztétikai írások, Budapest, 1980.
S. T: Coleridge: Shakespeare-tanulmányok, Budapest, 2005.
Péterfy J: A tragikum, in: Válogatott művei, Budapest, 1983.
Lukács Gy.: Ifjúkori írások, Budapest, 1977.

Ajánlott olvasmányok:

Th. A. Szlezák: Hogyan olvassunk Platón? Budapest, 2000.
S. Cavell: Mindeközben, tanulmányok, Vulgo, 1999, 1.

Tantárgy neve: Műelemzés I-II.

Kredit:	Félévek száma:	Heti óraszám:	Óratípus:	Előtanulmányi feltétel:	Értékelés:
6+6	3+3	2+2+2 2+2+2	Szeminárium	Nincs	Gyakorlati jegy

Tantárgy leírása:

A két egységből álló tantárgycsoport szemináriumi formában foglalkozik a huszadik századi és a klasszikus művészetek (irodalom és színház, illetve képzőművészet, zene és film) kiválasztott műveinek elemzésével. A művekről folytatott beszélgetéseken túl a hallgatók a kritikai rákérdezés technikáit gyakorolják.

Kötelező olvasmányok:

a tárgyalt anyag függvényében

Ajánlott olvasmányok:

a tárgyalt anyag függvényében

Tantárgy neve: Kutatószeminárium

Kredit:	Félévek száma:	Heti óraszám:	Óratípus:	Előtanulmányi feltétel:	Értékelés:
3+3+3	3	2+2+2	Szeminárium	Nincs	Gyakorlati jegy

Tantárgy leírása:

A tutoriális formát követő szeminárium egy-egy témát jár körbe alaposan, minek során a kutatási módszertan bemutatásával és alkalmazásával felkészít a diplomamunka megírására.

Kötelező olvasmányok:

a tárgyalt anyag függvényében

Ajánlott olvasmányok:

a tárgyalt anyag függvényében